

Udarniška akcija

Ko so si šefi zavihali rokave

V jutranji temi se je v prostorih krajevne skupnosti Stari Vodmat zbrala takale družina: štirje predsedniki, en bivši predsednik, en tajnik in eno novinarsko skrupulo. Za veselo razpoloženje je eden navzočih s pomočjo telefona zbudil kolega iz sobotnega spanca:

»Mi smo se že vsi zbrali, samo še tebe čakamo!«

»Prosim?« je rekel zaspan glas na oni strani žice.

»Kaj boš prosil, delat pojdi, z nami!«

»Ne morem, saj sem se opravičil.«

Kratek posvet med navzočimi in ugotovitev, da se je zaspale na drugi strani žice res opravičil.

»Torej, gremo!« je komandiral eden predsednikov.

In smo šli. V starega princa je šla ta stara generacija, v novo stoenko pa ta mlada generacija. Staro generacijo je vozil Stane Majcen, mlado pa dr. Franc Kozjek.

»Dobimo se v gostilni v Smarju!« je bil še zadnji dogovor pred startom avtomobilskih motorjev.

Seveda smo morali mi, mladinci, v Smarju čakati starce.

»Le kje so se zgubili, saj jih na poti nismo nikjer prehiteli?« smo se spraševali in sklepali, da so gotovo starci požrili dogovor in odbrzeli proti Bučam, našemu cilju. Dirka je zglubljena, smo ugotovili in počasi srebrali kavo. Kar se na vhodu narišejo trije čili starci. V nas, mladih, je zrasel ponos prvakov.

»Ja, seveda smo prišli prej, saj nas je vozil strokovnjak!« smo se hvalili sami, ker nas prinčevno moštvo ni hotelo.

Kako to, da nismo opazili, kdaj smo prehiteli princa? Uganka se je hitro razvozlala. Prinčeva posadka je izbrala bližnjico v Ljubljani in v Celju, mi stoenkarji pa smo se vozili po daljši poti.

Potem smo požirali kilometre do Buč, ampak prvenstvo je tokrat odnesel princ. Njegov krmilar Stane je v Bučah dvignil glavo še bolj pokonci, kot jo nosi običajno.

»Seveda ste nas našgali, ko pa ni bilo od Smarja do Buč nobene bližnjice,« smo se zgovarjali stoenkarji.

V Bučah so ljubljanske šefe pričakali — jasno, domači šefi.

Pa nismo tratili časa, hitro smo se zapodili proti delovišču. Mladi smo se muzali, kako bosta delali dve tretjini stare generacije, ko sta se »opicanili« kot za paračo, ne pa za mešanje betona: najboljša obleka, kravata, bela srajca, bleščeči se čevlji.

Hoooo—ruk!

Komaj smo prišli k potoku Buča, že sta dve tretjini starih potegnili iz prtijažnika delovne kombinezone. Mladi smo se samo razočarano spogledali — spet so nas ti šmentani starci ukanili.

Z domačini smo se srečali tako kot s starimi prijatelji. Celo tikali smo se že v začetku. No, kdo je še videl, da bi se gradbinci vikali? Vsi ti predsedniki in druge šefovske živine so se namreč v hipu prelevili v navadne gradbene delavce. Kot pravi gradbinci so seveda za uspešno delo najprej spili šilce domačega žganja, ki so ga prinesli domačini. Ampak samo šilce — in nič več.

Zdaj je že čas, da predstavimo te šefe, ki so se pripeljali iz Ljubljane na udarniško delo na Kozjansko:

dr. Franc Kozjek, predsednik krajevne konference SZDL Stari Vodmat,

Stane Majcen, predsednik krajevnega odbora ZB Stari Vodmat,

Franc Štok, predsednik krajevnega odbora ZRVS Stari Vodmat,

Andrej Mlinar, predsednik sveta krajevne skupnosti Stari Vodmat,

Dušan Brekič, bivši predsednik sveta KS Stari Vodmat, Ludvik Kreč, tajnik KS Stari Vodmat.

Pričelo se je! Najprej nič slovesno: treba je bilo povezati železo za betonsko ploščo in se pripraviti za mešanje betona. Ni bilo niti toliko časa, da bi preverili, če je Dušan Brekič dobro vgradil temeljni kamen za novi most čez potok Buča. Oba nosilna zidova sta pričala, da ga je.

Zatem je nastopil slovesni trenutek: zabrnela sta betonska mešalca, po peščenem kupu so zašvigale lopate, med

Za uverturo h gradnji plošče je bilo treba povezati železje.

potokom in betonskima mešalcema je bilo slutiti brzenje veder, na most so se vzpenjale samokolnice v četrti prestavi.

Delovni zagon je bil skratka tak, da bi ga lahko uporabili tudi v propagandne namene. Najbolj čudno je bilo, da se ni v tej gneči nič zataknilo. Začuda je vse teklo tako kot mehanizem švicarske ure. Čeprav je Stane Majcen, referent za vodo, neprestano glasno izražal bojazen, da bodo tam pri izviru potoka zaprili dovod zaradi pretirane porabe. Kako pa je Dušanu Brekiču uspelo nakladati mešalec s peskom in cementom, ob tem pa biti še odgovorni organ za pravilno mešanico peska, cementa in vode v obeh mešalcih, mi še zdaj ni čisto jasno. Jasno mi je le, da mu je to odlično uspevalo. Pa vendar je nekaj ostalo skrivnostno tudi samim udarnikom: mešalcu, ki so ga praznili v večjo samokolnico, so stregli stari, ob mešalcu, ki so mu stregli mladi, pa se je peščeni kup hitreje zmanjševal. Ta paradoks je ostal nepojasnjen tudi po popoldanskem debatnem simpoziju med stari in mladimi.

Delovni polet je za krajši čas zaustavila le južina, ki so jo priskrbeli domačini. Odojku se le ni bilo mogoče odreči.

»Vreme je pa danes kot naročeno,« so dejali domačini. »Včeraj je lilo kot iz škafe in nič ni kazalo, da bo jenjalo, danes pa tako sonce!«

»To je pa naša zasluga,« so jim hiteli pojasnjevati Ljubljanci. »To smo se mi zmenili tam zgoraj, da mora danes sijati sonce. Boste videli, jutri bo spet dež!« Ne vem, koliko so domačini verjeli tej ljubljanski trditvi, čisto že ne. Prepričan pa sem, da so o tem razmišljali naslednji dan, ko j res spet deževalo.

Brez nezgode seveda ni šlo. Delovna žrtev je postal Franc Štok. Stane Majcen mu je nemudoma hitel dokazovati, da ne vozi v princu zavojčka za prvo pomoč samo zaradi pedpisov. Francu je odgrnjeni prst obvezal tako strokovno, da bi bila nad povezo gotovo navdušena tudi komisija za izpit iz prve pomoči.

Pojedina pri Jožetu Jančiču

Potem ko je bila plošča na mostu narejena, je gradbinca čakalo še eno naporno delo: pojedina pri Jožetu Jančiču v Ortnicah. Na mizi je bilo vse in še kaj več. Svatbene pojedine bi se težko kosale s to, ki so jo pripravili, da bi most dolgo držal.

Harmonikar je raztegnil svoj meh, a je kmalu umolknil ob ubranih pesmih iz grl domačinov in ljubljanskih gostov. Pesmi so se vrstile od narodnih,

narodnozabavnih in nagajivih do partizanskih.

V predahu so se oglasili govorniki. Stane Majcen je predlagal, da bi v prihodnjem maju Bučanarji obiskali Stari Vodmat. Jože Ivanc, predsednik sveta krajevne skupnosti Buče, mu je obljubil dva polna avtobusa. Franc Štok se je spomnil mitinga letos junija v Bučah, ko je tja prišlo tristo Vodmatčanov. Mimica Božičnikova je povedala Ljubljancanom, naj jih ne vabijo le na proslave, ampak tudi na kakšno udarniško akcijo, če jo imajo na Starem Vodmatu v programu. Miloš Gnus, kleni tajnik krajevne skupnosti Buče, je govoril, kako so Bučanarji v začetku dvomili, da bo pobratimstvu sledil tudi kakšen konkreten rezultat. Zdaj pa so obnovili s skupnimi moči gasilski dom, pa most že stoji, pa šola bo... Ludvik Kreč, bорец Kozjanskega odreda, je povedal, kako se je tudi čustveno odločil za zblizanje obeh krajevnih skupnosti. Ta kraj je prelep, da bi izgubil mladino, je dejal. Če bomo ta beg mladih zajezili, bo naš cilj dosežen.

Most odpira Ortnice k svetu

Pogovor je stekel o Ortnicah, vasi, ki jo bo most čez potok Buča povezal s svetom. Pot, ki je povezovala Ortnice s Pilštajnom, so zasuli zemeljski plazovi. Preveč dela bi bilo potrebno, da bi pot ponovno odprli. Druga pot pelje v Podčetrtek čez potok, ko pa ta naraste, ni mogoče priti v Ortnice z vozilom. Zdaj je pod va-

sico zgrajen most. Treba bo zgraditi še del poti, kos poti, ki je že, pa popraviti.

Hiša, ki nas je danes tako lepo pogostila, je med vojno nešteto krat odprtih rok sprejela partizane. Potok Buča, ki teče pod vasico, je bil med vojno meja. Onkraj potoka so se Nemci počutili gospodarje, to stran so sicer prišli, toda dlje se niso nikoli zadržali. Na tem področju se niso nikoli počutili varne. Zato tudi tostran potoka niso izselili Slovencev, na oni strani pa so jih. Ortnice so bile partizanska postojanka, hiša Jožeta Jančiča pa tudi pribežališče revežev, ki jih je vojna vihra pregnala z njihovih domov.

V Ortnicah vsi prebivalci delajo na kmetijah. Le Janko Jančič dela v štorski železarni. Kakšne težave vas tarejo, smo povprašali Ortničane. Prva težava je cesta. Z novim mostom in cesto bo premagana, povezani bodo z Bučami. Druga težava je zadruga, ker nima pravih cen. »Lani sem prodal tele za štiri nove tisočake, letos za dve teleti nisem dobil toliko kot lani za eno,« je potožil Ortničan. Včasih pridejo Hrvatje kupiti kaj jabolok. To jim zadruga nato meče pod nos, sama pa ne odkupi.

Pa se je spet razlegla vesela pesem, med katerimi je najlepše zadonela bučanska himna. Glasovi so priplavali do novega mostu in čez. Oznanjala je ponos ljudi, ki živijo v tej prekrasni deželi, in da bo to ljudstvo še dolgo živelo.

Zapis in fotografije je pri-

speval

V. J.

Andrej Mlinar, predsednik sveta krajevne skupnosti Stari Vodmat, je kar najbolj prepričljivo dokazal, da je vozniško dovoljenje za samokolnico dobil že v mladinski delovni brigadi.

Za spodoben »likof« se je treba spodobno spottiti.